

Harold Robins

i Džunijus Podrug

SVA LICA IZDAJE

Prevela Nataša Andrić

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2012.

Za Roberta Glisona

Zahvalnica

*Zahvaljujemo dr Džefriju Krugeru, M. B. E.,
Rene Kruger, Elizabet Vinik, Hildegard Kriše
i Džen Robins*

HAVANA, KUBA, 1958.

Zračila je požudom, tim senzualnim kvalitetom žene za kojom su muškarci gotovo bolno žudeli. Njeno je telo bilo stvoreno za greh; koža boje cimeta, oči plameni zeleni smaragdi, a usne vlažne i crvene. Noge joj behu duge i vitke, one koje bi obujmle čoveka i stisnule ga dok s njom vodi ljubav.

Havana je bila najčulniji grad na svetu, egzotičan, erotičan, pun prelepih žena koje su u sebi nosile devičansko-kurvinsku mešavinu – vrelu latinsku krv što ih je činila duboko strastvenim, dok su im kulturno i versko vaspitanje govorili kako je seks *greh*.

Uprkos tim seksualnim sukobima koji su im nametnuti, nije nigde bilo žena toliko seksualno provokativnih kao što su to bile havanske žene. Imale su ten svih nijansi, od svetlosmeđe do blistavog preliva slonovače, iako je među njima bilo i onih svetle puti poput švedske zime. Bez obzira na boju kože, sve su među nogama gorele. Kad bi muškarac ušao u njih, one su s njim postajale *jedno*, povlačeći noge sasvim nagore, tako da on u njih može prodreti snažno i do kraja, a potom grebale njegovu kožu dugačkim noktima i privlačile ga da ga uvuku u sebe još jače i dublje. Zbog toga su takođe i najbolje prostitutke na svetu bile u Havani – one su uživale u svom poslu.

Bili smo na balkonu moje sobe iznad Malekona, širokog bulevara koji se pružao duž obale. S naše strane u njega se ulivala

uzana, krivudava Starogradska ulica, ispunjena vekovima starim kolonijalnim građevinama zaogrnutim isturenim terasama. Bilo je rano veče. Svež povetarac klizio je preko zaliva i peo se do mog balkona.

Ona se opasno naginjala preko ograde, uživajući u živopisnom ludilu La Habanasa u vreme karnevala, u moru šarenih kostima, bizarnih kola i glasnoj muzici. Stari grad je ludovao – dole na ulicama bubnjevi, rumba i bend koji je svirao „La Kukaraču“ takmičili su se za emitovanje na radiju. *Muñeques*, satirične figure poznatih likova, predvodile su veliku paradu s karikaturom narednika Batiste, čin koji je imao kubanski diktator kad je vodio Narednikovu pobunu 1933, kličući i izrugujući se dok su se spuštale u glavnu ulicu uz obalu.

Ulice behu preplavljene drečavim kostimima, uzbuđljivom muzikom, kukovima koji su se njihali i vozićima koje su formirali plesači konga, a najviše od svega dušom Kariba, i sve to u sparno letnje veče – zajedno s dovoljno piva i ruma da se poplavi američki ratni brod „Mejn“. *Por los santos*, „za sveće“, beše pozdrav za prvi gutljaj iz boce, a te karnevalske večeri sveci su bili veoma žedni.

Vatrometi su eksplodirali iznad luke dok sam stajao iza te žene i netremice je gledao. Nikad nisam vodio ljubav sa ženom poput nje. Većina žena je sa mnom vodila ljubav ili iz požude, ili zato što su nešto želele – odeću, nakit, dobar život ili zaštitu koju novac može da kupi. Nijedna mi se nikad nije podvukla pod kožu. Do večeras.

Ovu ženu nije impresionirao ni moj novac, ni ono što sam imao ispod veša.

Od jednog zaleđenog pola do drugog bio je to svet muškaraca i nigde nije više pripadao muškarcima kao u vrelim latinskim regionima Kariba, gde su žene bile ili razmažene i držane u zlatnim kavezima, ili zlostavljane i tretirane kao seksualni objekti ili radne životinje.

Tu i tamo poneki vidovnjak, obično žena s muškim poslom, predvideo bi da će doći vreme kad će žene postati polno i ekonomski izjednačene, ali ja sam uveren da to neću doživeti da vidim u svom životu.

Ipak, ova je žena bila drugačija od svih žena koje sam sreo. Ne samo da je bila obavijena aurom nezavisnosti već je znala da mi je jednaka u svakom smislu reči. Osetio sam to onog časa kad sam je ugledao s druge strane arene tokom borbe petlova. To nije bilo najsrećnije mesto da se upozna žena koja će zapaliti moj svet, ali ovo je bila Havana.

Ona ne beše ni svetica ni kurva – nije uopšte bila neko koga je moguće svrstati u određeni tip. Pre bi se moglo reći da je bila prava žena na koju nije uticalo ono što su od nje određeni muškarcima želeli da bude.

Oslonila se na ogradu, nagnula se preko nje i njihalala kukovima u ritmu muzike, a polutke njene stražnjice trljale su se gore-dole o tkaninu pripijene haljine. Bila je u ranim dvadesetim, u životnoj dobi kad je žensko telo još uvek u formi i čvrsto. Moji sokovi su ključali dok sam posmatrao čulno kretanje njenog tela, zamišljajući je bez odeće, dok se moja obnažena muškost prislanja uz nju.

Jednom sam video ovna u jeku parenja kako se otpozadi zaleteo na ovcu i skočio na nju kao da mu je očajnički trebalo jebanje.

Tako sam se ja osećao u odnosu na ovu ženu – očajnički mi je bila potrebna.

Njena šljokičasta bela haljina dopirala joj je nekoliko centimetara iznad kolena, duge noge pokrivale su crne mrežaste čarape od svile, a bele platnene cipele imale su srebrne štikle.

Prišao sam joj s leđa i spustio dlanove na njene bokove, pripijajući se uz nju. Osetila je moju nabreklost i okrenula se da me pogleda. Ako su oči ogledalo duše, moje su otkrivale dobro, zlo i ružno, neka prljava dela, ponoćne sastanke, stvari kojima se nisam hvalio u mešovitoj kompaniji. Njene su bile vrata hrama, i skrivale su tajne.

Usne nam se spojiše i ja je isprva poljubih nežno, tek ovlaš dodirnuvši njene usne, a zatim ih pritisnuh čvršće, dok je moj ud brzo pronašao onaj drugi otvor kad su nam se jezici pronašli.

Zadigao sam joj haljinu iznad kukova i podigao je na moj tvrdi penis. Ispod je bilo hiljadu ljudi, dovraga, možda deset hiljada, ali su svi bili pijani – kao što su bili i sveci.

Kad sam prodro u nju, znao sam da kršim svoj najsvetiji princip – *nikad se ne zaljubiti*. Najveći deo života proveo sam u

izbegavanju patnje zbog gubitka. To je bila bolest – voleti i izgubiti, i nikad ne poželeti da ponovo voliš.

Ipak, znao sam da je ova *ona prava*. Nisam je izabrao, nisam razmišljao o tome kakav bi život bio s njom – ili bez nje – pa čak ni o tome da li ona oseća isto u vezi sa mnom. Jednostavno se desilo. Video sam je preko puta borilišta i znao da se više ne mogu skrivati iza svojih strahova; da ne bih mogao da živim bez ležanja noću u krevetu s njom kraj mene, da ne vidim njeno nago telo pored sebe i ne prelazim rukom niz njega sve do ženske misterije između njenih nogu.

Dok sam je držao i tela nam plovila u erotičnom ritmu vođenja ljubavi, a njeno čvrsto telo stezalo moj falus koji je prodirao između njenih butina, kroz mozak mi je proletela užasna pomisao, trenutak predviđanja koji me je istovremeno rastužio i uplašio.

Voleću je.

Ipak, znao sam da ću je izgubiti.

LENJINGRAD

Opsada Lenjingrada

Ako poredimo, lenjingradska tragedija daleko je veća od Varšavskog geta ili Hirošime.

Ovaj veliki grad bio je pod najdužom opsadom još od biblijskih vremena.

Trpelo je više od tri miliona ljudi, od kojih je nešto manje od polovine pomrlo... većina njih u prvih šest meseci – od kraja oktobra 1941. do sredine aprila 1942 – kad se temperatura kretala od minus 20 do minus 30 stepeni Celzijusa, a nije bilo ni grejanja, ni svetla, ni saobraćaja, ni hrane, ni vode; front je još uvek bio aktivan; bombe i granate padale su poput kiše, a kanibali su – po nekim pričama – postali vladari.

HARISON SOLSBERI,
900 DANA

Za vreme te užasne zime pod opsadom:

Leđima naslonjen na stub, čovek sedi u snegu, visok, umotan u rite, s ruksakom prebačenim preko ramena. Sav je zgrčen oko stuba. Očigledno je bio na putu ka Finskoj stanici, umorio se i seo. Tokom dve nedelje dok sam prolazila kraj njega idući u bolnicu i vraćajući se, on je „sedeo“.

1. Bez svog ranca
2. Bez svojih rita
3. U donjem vešu
4. Go
5. Kostur sa istrgnutim iznutricama

Odneli su ga u maju.

SINTIJA SIMONS I NINA PERLINA
ZAPIS O LENJINGRADSKOJ OPSADI
(DNEVNIK VERE SERGEJEVNE KOSTROVICKE,
BALERINE I NASTAVNICE PLESA)

NIKOLAJ KATER, FEBRUAR 1942.

Izveli su me iz Lenjingrada u sredu, u kamionu natovarenom drugom decom. Planirao sam bekstvo iz kamiona, da bih mogao da se vratim u grad i pronađem svoju majku.

Izvezli su nas iz grada damper-kamionom za prevoz peska i šljunka. Vozili smo se u mraku, a bubnjanje starih kamionskih klipova držalo je korak s artiljerijom koju su okupatori koristili da celu noć seju smrt nad gradom. Kad je sunce izašlo, nacistički bombarderi pridružili su se ubilačkom napadu.

Bilo nas je dvadeset petoro, ili tridesetoro, dečaka i devojčica, svih mlađih od trinaest godina, umotanih u zimske kapute i naguranih u prikolicu. Lena, devojčica do mene, zadrhtala je kad su granate zasule oblast kroz koju je kamion tutnjao. Poput svih nas, bila je bleđa i sama kost i koža. Proveli smo zajedno dva dana na polaznoj stanici i znao sam da je izgubila oba roditelja. Većina nas izgubila je barem jednog. Neki su ostali bez čitave porodice, majke i oca, braće i sestara, čak i baka i deka. Neki, čije su majke pomrle, još uvek su imali očeve koji su se borili na frontu.

„Zašto nas mrže?“, upitala je.

Njeno pitanje bilo je jedva čujno. Ionako nije izrečeno da bi se čulo. Svi smo bili slabi i umorni od nekoliko meseci gladovanja i ponekad bi misli jednostavno kapnule s naših usana kao voda iz neispravne slavine.

„Ne mrze nas“, rekao sam. „Misle da smo životinje. Ljudi ubijaju životinje.“

To je bilo ono što je meni rekla moja majka. Nemci su o sebi razmišljali kao o vladajućoj rasi, a o Rusima kao o životinjama koje je moguće odgajati i obučiti da im služe. Ali, prvo su morali da pobiju dovoljno nas, kako bi ostali slušali. „Oni misle da mogu da nas bičuju poput pasa i da ćemo mi samo leći i cvileti“, kazala je moja mati. Naši su ljudi posrtali od udaraca, ali nisu pali. Neki su govorili da se previše i prejako borimo, da bi nas manje ubijali da smo se naprosto predali. „Ali oni bi onda bili u pravu“, rekla je majka. „Ne bismo bili ljudi.“

Laka ledena izmaglica ispratila nas je iz grada. Dok sam sedeo na hladnom metalnom podu prikolice, ljuljajući se napred-nazad dok je kamion prelazio iz jedne brazde u drugu, razmišljao sam o tome kako je sve izgledalo godinu dana ranije, u vreme pre početka rata. Sećao sam se kako sam pozdravljao prvi sneg u zimu sa smehom i radošću, prisećao se grudvanja i odlazaka na selo, gde smo se vozili na saonicama koje je vukao konj.

To je bilo pre nego što su došli okupatori, pre nego što nam se prikrala smrt od gladi i hladnoće, u ono vreme kad smo odlazili u tople postelje puni vere, u vreme pre nego što je svet pobesneo.

Švabe su došle u septembru, uništavajući sve što bi im se našlo na putu. Nemci su svoje iznenadne, opsežne napade tenkovima, ratnim avionima i trupama koje su se brzo kretale nazivali blickrig, munjeviti rat. Ni naši vojnici ni naši generali nisu iskusili ništa slično mehanizovanim borbenim jedinicama koje su ih napale kao oluja ubilačkih čeličnih demona iz pakla. Brutalna ratna mašinerija naterala je naše trupe u povlačenje. Naše armije bile su slomljene blickrigom, pregažene pod udarom čelika i metaka. Napredovanje Nemaca nije zaustavljeno dok nisu ušli u predgrađa Moskve i Lenjingrada.

Slušali smo glasine o tome kako su Poljaci, baltički narodi, pa čak i Rusi pozdravili osvajače kao oslobodioce, pretpostavljajući da će oni predstavljati napredak u odnosu na režim pod kojim smo živeli, ali su uskoro ova šaputanja o radosti zamenile ona o užasu, kako se širila vest o zverstvima koje su osvajači činili.

Invazija je počela pre pet meseci, a rat je nastavljao da divlja, s Lenjingradom skršenim i zlostavljanim borbom koja se vodila između nemilosrdnih vojski. Jahač apokalipse ujahao je s okupatorima, zle oluje smrti, bolesti i gladi zahvatale su Lenjingrad kako je surova zima bičevala grad, dok su neprijateljska artiljerija i bombe sipale smrt s neba.

Najgora sudbina nije bila umreti brzo od eksplozije bombe ili ubilačkog artiljerijskog šrapnela – već sporo umirati od gladi i beznađa, dok posmatrate porodicu, prijatelje i susede gde venu i padaju poput lišća s umirućeg drveta.

Jesi li ikad video nekog ko umire od gladi? Jesi li video nekog koga voliš kako svakog dana postaje sve mršaviji i iznureniji, iščezavajući kao pesak koji ti klizi između prstiju, previše slab da održi sjaj životnog plama? Takva je bila moja majka kad su me odveli od nje: bleđa i ispijena, pesak koji klizi kroz moje prste.

Morao sam da siđem s tog kamiona koji me je izvodio iz grada, daleko od moje majke, i da se vratim da joj pomognem.

Petar Veliki izgradio je grad povrh reka i močvara pre dva i po veka, s Baltičkim morem na zapadu i Ladoškim jezerom, najvećim u Evropi, na istoku. Nemci nisu mogli potpuno da opkole grad zbog ove dve vodene mase. Ipak, Baltik nam nije bio od pomoći, zato što bi nemačka mornarica sačekala naše brodove ako bi pokušali da napuste luku. Osim toga, more se ledilo tokom zime, zarobivši ionako našu flotu, čineći od brodova glinene golubove za nacističke borbene avione i bombardere koji su se iznad rojili.

Ali jezero je bilo drugačije. U jeku zime ono bi se ledilo na nekim mestima toliko čvrsto da su kamioni pod okriljem tame mogli preko njega da prelaze. Neustrašive kamiondžije dovozile su nešto hrane u grad i izvozile decu van, vozači koji su se molili za noći bez mesečine dok su jurili preko zaleđenog jezera do sovjetskih snaga na drugoj strani.

Nisam znao koliko smo odmakli od grada kad se kamion zaustavio. Krenuli smo kasno noću i vozili se polako sa isključenim farovima, ali nismo stigli do druge obale. Morali smo da stanemo

zato što je neprijateljska vatra pogodila jedan prethodni konvoj, pa su vozila u plamenu blokirala put. Posle uklanjanja ostataka, moraćemo ponovo da sačekamo da padne noć, zato što ne bismo imali vremena da pređemo jezero pre sunčevog izlaska, što bi kamion učinilo lakom metom za *meseršmite* koji su vrištali nad nama.

„Čekaćemo mrak“, rekao nam je vozač nakon što je sklonio kamion u stranu i izašao napolje. „Drugačije nemamo izgleda da uspemo.“

Niko nije rekao ni reč. Šćućurili smo se ispod krutog belog platna koje je služilo kao kamuflaža i čekali na naše porcije.

Vozač je iz kabine izneo pamučnu torbu i spustio je na sneg. Otvorio je jedan njen kraj da otkrije dugačke vekne hleba. Bio je to crni hleb, hrapav i obično s malo piljevine koja se dodavala u fabrikama da se poveća broj vekni. Niko nije mario za ukus. Jeli bismo i prašinu da nam je neko rekao da je hranljiva.

Vadeći jednu po jednu veknu, otkidao je komade i davao nam ih. Svako od nas posmatrao je vozača upornim pogledom, čekajući svoje parče. Pre nekoliko meseci bilo bi to samo parče hleba, ne baš primamljivo, a možda čak ni pojedeno, zato što nije premazano slojem butera sa zašećerenim voćem. Sada je hlepčić bio sam život.

„Pečena piletina i boršč“, rekao je, dok je brižljivo odlamao porcije.

To je bilo njegovo viđenje humora. Ja nisam mogao da se setim kakav ukus su imali komad piletine ili činija boršča. Te reči čak nisu izazvale ni lučenje pljuvačke u mojim ustima. Izgladnelost je ostavila moje telo obamrlo. Ni bilo ko drugi oko mene nije se na te reči osmehnuo.

U gradu je bilo preko dva miliona ljudi kad je rat otpočeo. Pre pet meseci ulice su bile zakrčene automobilima, kamionima i trolejbusima, trotoari puni ljudi koji su žurili i jurili, razgovarali i prepirali se, ostavljali dim cigareta iza sebe, a ponekad i isparenja votke. Polovina ljudi u gradu, milion duša, već je pomrlo, uglavnom od gladi. Bio je to sada tih grad – kad bombe i granate nisu padale – hladan i miran, sa snegom koji je sve pokrivao, s nekoliko civilnih vozila koja su se kretala, bez tramvaja ili vozova koji čagrljaju niza šine, bez časkanja na ulicama, bez glasnih povika, i čak bez mirisa duvana u kristalno čistom zimskom vazduhu,